

Téma: Máváná oběť

Památka Večeře Páně jako oběť dávání

Biblický text: Lv 7,30; **Lv 8,22-27**, Numeri 8,11; Leviticus 23,11 (studijní překlad)

Úvod

Co se vám vybaví, když se řekne oběť? Oběť ve spojení s Biblií. Obětujeme i my dnes, nebo to bylo typické jen pro Izraelce? V Bibli se dočítáme o zvláštním typu oběti, možná průvodním jevu více obětí, který na první, letný pohled není zřejmý, možná až nesrozumitelný – o oběti mávané. Mávání si obvykle spojujeme v naší kultuře s loučením, či setkáním. Svým způsobem je to i jeho význam, ale v Bibli nabývá ještě hlubšího významu, který si můžeme spojit i s Večeří Páně, které jsme právě byli účastni.

Oběť a její charakteristika

Co je oběť? Její počátky se nám ztrácejí v nedohledné minulosti. Rozšířena je ve všech starých náboženských okruzích i proudech. Teprve později, s racionalizací a intelektualizací dávných ritů či posunem od mytologie k teologii a filosofii, ztrácí oběť v některých systémech dřívější význam a je - alespoň do jisté míry - nahrazována symbolickými úkony, jako je pálení kadidla, omývání (vodou či pískem), nebo modlitbou, meditací atd.

Oběť má však v sobě od počátku podivuhodnou dvojznačnost. Dejme si příklad. Jsme ve velmi staré, chcete-li v prehistorické době, kdy ještě nejsou ani chrámy, ani kněží, ani písmo. Jsou jen některé rity, jejichž původ se nejspíše i tehdejším účastníkům ztrácel v nedohlednu. Ten možná nejvýznamnější je oběť: hořící hranice, na ní beránek, kůzle či jiná obětina. U hořící hranice stojí dva lidé. Jeden z nich říká: "Přijmi, Pane, mou oběť. Mne samého i s mou obětí. Dovol mi ohněm prostoupit k Tobě a do Tebe."

Druhý člověk také hledí do ohně a říká: "Tím beránkem jsem ti, Bože, zaplatil. Už před tebou nestojím jako dlužník, ale jako tvůj věřitel. Teď jsi dlužníkem ty, když jsem tě nakrmil dýmem své oběti!"

Izraelci měli složitý systém obětí – mnoho lidí odradí již jen četba o obětech – prokousat se Leviticem.... Tento systém obětí byl proložen jakýmisi "pojistkami" proti tomu chápání obětí. Naproti tomu mnoho národů pohanských obětuje právě proto, aby si Boha naklonili. Já ti dám, ty mi požehnáš.

Dávám, abys ty, Bože, také dával, samozřejmě tentokrát mně. To je obchodování, manipulace, magie, opak biblického svědectví o Boží svrchovanosti.

Boží svrchovanost je ukryta už ve významu Božího jména (JAHVE) - JSEM, KTERÝ JSEM. PROKÁŽI SE, JAK SE PROKÁŽI. Je to na mně, ne na tobě, člověče. Já vše tvořím, o všem rozhoduji. Jsem přítomen ze své vlastní iniciativy. **Bůh není Bohem na zavolanou.** Je neuchopitelný, přesahující. Nemůžeme si ho přivlastnit a ani v církvi Křesťanské sbory či žádné jiné nemůžeme Boha plně zachytit. Nelze lapit, nelze přecíst, vždy bude o krok před námi.

1. Památka večeře Páně není něco, co my připravujeme pro Boha, aby nás pochválil, jak mu umíme děkovat. Památka večeře Páně je připomínkou (obětním ritem) BOŽÍ AKCE PRO ČLOVĚKA.

Izraelcům oběť mávání (v ekumenickém překladu podávání) měla připomínat, že jejich Bůh je svrchovaný a nedá se něčím koupit.

Kořen slova u mávané oběti: nuf = mávat (spíše zhora dolů a z dola nahoru). Přesný způsob oběti, jak se to navenek dělalo, se v průběhu historie měnil – aby poselství, které měl přinést, bylo stále srozumitelné, aktuální. Nesměl ten způsob přestat svědčit o Bohu svrchovaném i milosrdném zároveň.

Tento výraz se objevuje při:

a) nazírství: dočasné odevzdání Bohu sebe sama – nesměli být ani na pohřbu svých rodičů.

b) u Lévičů: oddělení pro Boha, mohli být prostředníky, až když se sami vydali. Aby mu mohli sloužit, musí mu být vydáni, viz text Numeri 8,24-28: „Nato přivedl Áronovy syny a Mojžíš dal trochu krve na lalůček jejich pravého ucha, na palec jejich pravé ruky a na palec jejich pravé nohy. Potom Mojžíš pokropil krví oltář ze všech stran. Vzal tuk, tučný ocas, všechn tuk, který je na vnitřnostech, jaterní lalok, obě ledviny a jejich tuk a pravou kýtu. Z koše s nekvašenými chleby, který byl před Hospodinem, vzal jeden nekvašený bochník, jeden bochník chleba s olejem a jednu placku a položil to na tučné části a na pravou kýtu. To všechno dal do rukou Árona a do rukou jeho synů a zamával tím před Hospodinem jako mávanou obětí.

c) u oběti snopů (prvotin) – nejprve dát část úrody Bohu, pak se smělo jíst. Lv 23,12.14

d) předměty na stavbu svatyně – dary na stavbu stánku (Hospodinova je země, se vším, co je na ní) – Ex 38, 24.29

e) u očišťování od nečistoty – např. cizoložství, malomocenství

Sloveso nuf – oběť mávání, podávání má jedno společné. Je to **souborný pojem pro zasvěcovací akce – pro dávání Bohu**. Ne ve smyslu, aby nám za to něco vrátil, ale **ve významu odevzdání se Jemu**, odevzdání toho, čím disponuji jemu, aby On měl nade mnou vládu.

2. Odevzdání sebe sama je ta nejzákladnější a nejintimnější komunikace vůbec.

Známe to z manželství, kde se odevzdává muž ženě a žena muži. Aby to nebylo manipulativní, je naprosto nutné, aby tento akt odevzdání byl doprovázen láskou.

Člověk stojící před Hospodinem ví, že sám ze sebe nemá nic. Dávat začal Bůh. Už při stvoření. Dává stále. A jsou vzácné věci, které nám - jak věříme - teprve dá. Takže člověk nedává nic ze svého, nýbrž vrací Bohu jen to, co od něho přijal.

Odevzdání sebe samého Bohu jako základní předpoklad. Je to dobrovolné. Izraelci odevzdávali šperky na svatyni dobrovolně.

Člověk stojící před Hospodinem si uvědomuje, že mu nemá co dát. Je to Bůh, kdo začal dávat. Ve víře rozpoznáváme, jak všechno stvoření pochází z Boha. Žalmista říká (100,3): "On učinil nás a ne my sami sebe. A jsme jeho lid, ovce jeho pastvy."

Takže když se Bohu odevzdáme, jenom mu vracíme, co mu od věků patří. **On se nám dal a dává zcela jedinečným způsobem v Ježíši Kristu a v něm jde s námi.** JSEM, který JSEM. Ten nedostižný a nevystižitelný Bůh se pro člověka, pro mě i tebe vydal. A my, pokud to přijímáme, mu odevzdáváme "srdce". Pozor, srdce v Písmu nejsou jen city, ale je to těžiště a sídlo vši naší vnitřní aktivity, odtud vše vychází. A to znamená:

Odevzdáváme mu také, ba především, své nároky a své představy, své já, sebe sama. Abych mohl od Boha přijímat, musím se mu odevzdat.

3. Památka připomíná to, že Bůh se nám jedinečným způsobem dal poznat, ale také nás vede k tomu, abychom Bohu odevzdávali to „naše“, naše představy o něm, naše tradice, naše zlozvyky, vše, dokonce i ty dobré věci, na čem si domněle zakládáme, to, čím bychom si Boha chtěli naklonit. Jedinečně se nám dal v Ježíši Kristu a na nás je dát mu i srdce – to nejsou jen city, ale v SZ je chápáno jako centrum aktivity, mé já, mé nároky, představy).

U Památky Večeře Páně si můžeme uvědomit, že Bohu mohu dát jen sebe – a to je nejtěžší. Když byli zasvěcování Lévijsi, tak potírali krví lalůček ucha, prst ruky i nohy. Kněží byli zcela odděleni pro službu Bohu; ucho jako nástroj slyšení Božího slova, ruka jako nástroj služby (vše, na co vloží ruku, je posvěceno) a noha - kamkoliv jdou, celý způsob života patří Bohu.

U Památky večeře Páně si uvědomuji, že Bohu mohu dát jen sám sebe, uvědomuji si, že Boha nemohu manipulovat, postihnout, svázat do vzorce, do tradice.

Závěr

My jsme dle Nového Zákona jeho kněží (královské kněžstvo) – musíme být Bohu vydání cele. Vše, nebo nic. To je dost drsné. Památka Večeře Páně připomíná toto vydání Bohu nám, abychom se my mu vydali. Může zde hrozit nebezpečí, že se nám tento obřad vyprázdní a bude to něco, co se zkrátka dělá. Podstata Boží oběti se zjednoduší na poděkování 1x za týden, přineseme oběti rtů a spokojeně odejdeme, že jsme Bohu něco přinesli. Kéž se Památka Večeře Páně nikdy nevyprázdní, ale můžeme na ni reflektovat naše oběti, zda je přinášíme ve snaze se Bohu zalíbit, anebo si právě zde uvědomíme, že nemáme nic, ale v Kristu máme všechno. **Že máme neuchopitelného Boha, který sám se nám vydal. A pokud ho přijímám, musím mít prázdné ruce.** Jedině pak mohu přijímat – ne jako z automatu, ale mohu čekat na jeho svrchovanost, na to že se v mém životě prokáže, možná úplně jinak, než bych čekal. Ale možná o to Bohu jde.